

ORTA ASYA CUMHURİYETLERİ İLE AZERBAYCAN'IN DERİNLEŞEN İŞ BİRLİĞİ: TAŞKENT ZİRVESİ

Seyda Nur OSMANLI

Misafir Araştırmacı

16 Kasım 2025 tarihinde Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te Orta Asya Devlet Başkanları 7. İstişare Toplantısı gerçekleşti. Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısının ilki 2017 yılında, BM Genel Kurulunda Özbekistan tarafından önerilmiştir.[1] 2018 yılında Kazakistanda ilk Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı düzenlenmiştir. Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı, beş Orta Asya ülkesi arasındaki iş birliği ve diyalog mekanizmasıdır. Bu yönüyle, yalnızca bölge ülkelerini kapsayan tek diyalog mekanizması özelliği taşımaktadır. 2024 yılında Kazakistanda gerçekleşen İstişare Toplantısında Orta Asya-2040 strateji belgesi kabul edilmiş ve aynı yıl ilk kez Orta Asya Güvenlik Konseyi Sekreterleri Toplantısı düzenlenmiştir.[2] Bu açıdan söz konusu platform sayesinde, zaman içinde ortak bir vizyon ve iş birliği anlayışının güçlendiği görülmektedir. Düzenlenen son üç İstişare Toplantısına Azerbaycan lideri de onur konuğu olarak davet edilmiştir.

16 Kasım tarihinde Taşkentte düzenlenen Yedinci İstişare Toplantısında bölge liderleri tarafından bölgenin artan stratejik önemi, bölgesel güvenlik için iş birliği, ortak lojistik ağının kurulması gibi konular ele alınmıştır.[3] Özbekistan lideri Mirziyoyevin zirve öncesinde, Orta Asya: Yeni Bir Çağın Eşiğinde" (Central Asia on the Verge of a New Era) adlı makalesi yayımlanmış ve makalede Orta Asyanın son dönemde stratejik önemini arttığı ifade edilmiştir.[4] Özbekistan lideri zirvede, Orta Asya Topluluğunun oluşturulmasını, bir Sekreteryaya ve Aksakallar Konseyinin kurulmasını önermiştir.[5] 2016 yılında iktidara gelen Özbekistan lideri Mirziyoyev, 2017 yılında BM Genel Kurulu sırasında Özbekistanın yeni dış politika vizyonunu açıklamış ve burada Orta Asyadaki bölgesel entegrasyonun ve iş birliklerinin önemine değinmiştir.[6] Ayrıca bu tarihten itibaren Özbekistanın bölgesel güvenliğe ve iş birliğini dış politika öncelikleri arasında gördüğü belirtilmektedir.[7] Bu bağlamda Mirziyoyevin Taşkent zirvesindeki önerilerini Özbekistanın dış politika yönelimi doğrultusunda okumak mümkündür.

Yedinci İstişare Toplantısı sonunda liderler tarafından, Ortak Bildiri, Azerbaycan'ın Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı'na Tam Üye Olarak Katılımına İlişkin Karar, Orta Asya'da Bölgesel Güvenlik ve İstikrar Konsepti, 2026-2028 Dönemi için Orta Asyada Güvenlik Riskleri ve Bu Riskleri Önlemeye Yönelik Tedbirler belgeleri imzalanmıştır.

Azerbaycanın Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısına Tam Üye Olması

Taşkent Zirvesinin en önemli sonucu, son üç zirveye davet edilen Azerbaycanın Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısına tam üye olmasının kabul edilmesidir. Bir sonraki İstişare Toplantısının Orta Asya-Azerbaycan İstişare Toplantısı adıyla düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.[8] Böylece bölge liderleri tarafından, Azerbaycanın bölgenin bir parçası olduğu kabul edilmiştir. Aynı zamanda Orta Asya'nın ilgi alanını, Kafkaslara genişlettiği söylenebilir. Böylece, Orta Koridorun güçlendirilmesine olanak sağlayabilir. Azerbaycanın bölgeselleşme sürecinin derinleşmesi; ABD, AB ve Çinin Orta Asya ülkeleri ile gerçekleştirdiği zirvelere ilerleyen dönemlerde Azerbaycanın dahil edilmesini mümkün kılabilir.

Orta Asya ülkeleri arasında bölgesel iş birliğinin derinleşmesi ve Azerbaycanın Orta Asyanın bir parçası haline gelmesi, Türkiyenin bölge politikaları ile uyumluluk göstermektedir. Zirvede yer alan, Tacikistan haricindeki tüm ülkeler Türk Devletleri Teşkilatı üyesidir. Bu nedenle, bölge ülkeleri arasında artan iş birliği, bölgesel sorunlara yönelik ortak tutumu, kurumsal girişimleri Türk Devletleri Teşkilatı ile iş birliği alanı oluşturabilir. Aynı zamanda Azerbaycanın tam üye olarak kabul edilmesi Orta Koridorun güçlendirilmesine zemin hazırlayabilir.

*Görsel: Anadolu Ajansı

[1] Bahtiyar Abdülkerimov, "Orta Asya Devlet Başkanları İstişare Toplantısı: Bölgesel İşbirliğinde Yeni Dönem", *Anadolu Ajansı*, 15 Kasım 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/orta-asya-devlet-baskanlari-istisare-toplantisi-bolgesel-isbirliginde-yeni-donem/3744578>

[2] "Orta Asya Ülkeleri Bölgesel Yakınlaşmayı Öngören "Orta Asya-2040" Belgesini Kabul Etmeyi Planlıyor", *TRT Avaz*, 16 Mayıs 2024, <https://www.trtavaz.com.tr/haber/tur/turkistandan/orta-asya-ulkeleri-bolgesel-yakinlasmayi-ongoren-orta-asya-2040-belgesini-kabu/6645e1d6660f5c9bf732cc7d>

[3] "Orta Asya Ülkeleri, Bölgesel Güvenlik Risklerine Karşı 'Önleyici Tedbirler'i Onayladı", *Hürriyet*, 16 Kasım 2025, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/orta-asya-ulkeleri-bolgesel-guvenlik-risklerine-karsi-onleyici-tedbirleri-onayladi-43021245>

[4] Shavkat Mirziyoyev, "Central Asia on the Verge of a New Era", *President of the Uzbekistan*, 14 Kasım 2025, <https://president.uz/en/lists/view/8653>

[5] Bahtiyar Abdülkerimov, "Taşkent Zirvesi, Orta Asya ve Azerbaycan İlişkilerinde Yeni Dönemi Başlatıyor", *Anadolu Ajansı*, 3 Aralık 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/taskent-zirvesi-orta-asya-ve-azerbaycan-iliskilerinde-yeni-donemi-baslatiyor/3761015>

[6] "Realization of New Uzbekistan's International Initiatives Global Recognition of the Open and Pragmatic Foreign Policy of the Country", *Embassy of The Uzbekistan in Republic of the Türkiye*, <https://www.uzembassy.org.tr/news/4619?language=en>

[7] Firdavs Kobilov, "From Geopolitical Pendulum to Regional Player: Uzbekistans Regional Foreign Policy Following the Leadership Change in 2016", *Central Asian Survey*, 1 [] [] 10 Nisan 2025, <https://doi.org/10.1080/02634937.2025.2482186>

[8] Bahtiyar Abdülkerimov, "Taşkent Zirvesi, Orta Asya ve Azerbaycan İlişkilerinde Yeni Dönemi Başlatıyor", *Anadolu Ajansı*, 3 Aralık 2025, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/taskent-zirvesi-orta-asya-ve-azerbaycan-iliskilerinde-yeni-donemi-baslatiyor/3761015>

Yazar Hakkında :

Seyda Nur OSMANLI, 2015 yılında Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2021 yılında, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünde "Kuşak ve Yol Girişimi: Cibuti ve Pakistan Örnekleri" başlıklı teziyle Yüksek Lisans derecesini almıştır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası İlişkiler bölümünde Doktora Adayıdır. Çin dış politikası, Çin-ABD ilişkileri, Türkiye-Çin ilişkileri hakkında çalışmalarını sürdürmektedir.

Atıfta bulunmak için: OSMANLI, Seyda Nur. 2026. "ORTA ASYA CUMHURİYETLERİ İLE AZERBAYCAN'IN DERİNLEŞEN İŞ BİRLİĞİ: TAŞKENT ZİRVESİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 109. Aralık 16. Erişim Mayıs 19, 2026. <https://avim.org.tr/public/tr/Yorum/ORTA-ASYA-CUMHURİYETLERİ-İLE-AZERBAYCAN-İN-DERİNLEŞEN-İŞ-BİRLİĞİ-TAŞKENT-ZİRVESİ>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır